

Valtuustoaloite toimivallan rajausta tuulivoimahankkeissa

KV 29.09.2025 § 117
5727/00.01.07.00/2025

Valmistelija

hallintopäällikkö Kaarlo Suutarinen

KD valtuustoryhmän 29.9.2025 jättämä seuraavan sisältöinen valtuustoaloite:

”Tausta

Suomen Ympäristökeskuksen selvityksen mukaan (”Maatuulivoimaloiden purkamiskustannusten ja purkamisen rahoitusmallien arviointi” Raportti 9.6.2025), yhden tuulivoimalan purkukustannus on satoja tuhansia euroja. Mikäli tulevaisuudessa tiukentuneet ennaltamiskaavat edellyttävät maanpinnan yläpuolisten purun lisäksi myös betoniperustusten purkamisen kustannus voi nousta miljoonaluokkaan.

Tornion Kaupungin hallituksen tekemissä vuokrasopimuksissa ei ole varmistettu, että purkukustannukset hoituvat vuokralaisen, eli tuulivoimayhtiöiden toimesta. Sopimuksissa on vain maininta siitä, että vuokralainen huolehtii ennallistamisesta. Mitään turvaavaa vakuutta ei ole vaadittu. Vastaavasti esim. sora- ja kivilainojen käyttöönotto joutuu antamaan pankkitakauksen tai muun vastaavan vakuuden ennallistamiskustannuksia varten, ennen töiden aloittamista..

Tiedossa on, että Karhakkamaan alueen kaupungin vuokrasopimuksia ollaan neuvottelemassa uusiksi. Karhakkamaan alueen yksityisten maanomistajien tekemistä vuokrasopimuksista ei ole tietoa, mutta ne tuskin on paljon parempia kuin kaupungin tällä hetkellä voimassa olevat.

Kaikki, kaupunki ja yksityiset maanomistajat, jotka ovat vuokranneet maata ja jos Tornion kaupunkia antaa rakennuslupia vaatimatta riittäviä vakuuksia, ovat vaarassa jäädä kasvavan ongelman kanssa, kun voimalat saavuttavat teknisen käyttöiän rajansa. Tuulivoimala, joka rakennetaan ilman purkutakuuta, ei ole pelkästään ympäristöriski vaan myös taloudellinen velkakuoppa.

Ehdotus

Valtuusto päättää, että kaikki tuulivoimahankkeisiin liittyvät maa-alueiden vuokrasopimukset, sekä muut vastaavat pitkäaikaiset (yli 10 vuoden) vuokrasopimukset käsittelee aina kunnanvaltuusto.

Perustelut

Kuntalaki (410/2015) 14 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä päättää kunnan toiminnan ja talouden perusteista sekä muista laajakantoisista ja periaatteellisesti tärkeistä asioista. Tuulivoimahankkeiden vuokrasopimukset ovat pitkäaikaisia, taloudellisesti merkittäviä ja vaikutuksiltaan kunnalle laajakantoisia, joten ne kuuluvat tämän säännöksen perusteella valtuuston päätettäväksi.

Kuntalaki 90 §:n mukaan valtuuston on hyväksyttävä hallintosääntö, jossa määrätään kunnan päätöksenteon ja hallinnon järjestämisestä. Valtuusto voi hallintosäännön kautta rajata kunnanhallituksen päätösvaltaa ja määrätä, että tietyt asiaryhmät – kuten tuulivoimahankkeiden vuokrasopimukset – käsitellään aina valtuustossa.

Näin varmistetaan, että kunnan ylimmän päättävän elimen, valtuuston, toimivaltaan kuuluvat päätökset tehdään avoimesti, demokraattisesti ja kuntalain hengen mukaisesti.

Nykyinen hallintosääntö ei anna Kaupungin hallitukselle valtuuksia tehdä näin taloudellisesti merkittäviä vuokrasopimuksia ;

“Kaupunginhallitus päättää kiinteän omaisuuden vuokrauksesta valtuuston päättämien euromääräisten rajojen ja yleisten periaatteiden mukaan (enintään 0,5 milj. Euroa).”

Päätös

Päätettiin saattaa aloite kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Toimenpiteisiin

Kehitysjohtaja Sampo Kangastalo
